

Dalerija Šulcova i Roman Olekšak

Bitef
TEATAR

Lení

Triptih Rifenštal

režija:

Tatjana Mandić Rigonat

sezona 2015. / 2016.

Bitef
TEATAR

CONTANGO

SBS Serbian Business Systems

Textil

Bitef teatar

PR i protokol: Slavica Hinić i Katarina Despotović
Urednica sajta: Aleksandra Babić

Šef tehnike: Ljubomir Radivojević
Majstori svetla: Dragan Đurković i Igor Milenković
Majstori tona: Miroljub Vladić, Jugoslav Hadžić
Inspicijentkinja: Maja Jovanović
Garedroberka: Marta Narančić
Dekorateri: Goran Gavrančić, Aleksandar Marinković,
Vladan Milošević

Premijera:
12.12. 2015. Bitef teatar

Koprodukcija:
Bitef teatar, Kulturni centar Pančevo i Akademija
umetnosti Beograd

**Ostani budan.
Ostani budan umetniče,
Ne predaj se snu...
Ti si talac večnosti i zatočenik vremena.**

Boris Pasternak

da iznova i iznova, po potrebi, piše istoriju. Rehabilitacije ozloglašanih ličnosti su deo i naše aktuelne stvarnosti. Suzan Sontag u eseju Fascinantni fašizam kaže: Rehabilitacije ozloglašanih ličnosti u liberalnim društvima su suptilne, prepredene. Nacistička prošlost Rifenštalove nije preko noći postala prihvatljiva. Točak kulture je napravio krug i spor oko njene nacističke prošlosti postaje nebitan, malen, ništavan. U našoj sredini rehabilituju se fašisti. Rehabilitacija ikoga ko je i omirisao fašizam je zapravo rehabilitacija fašizma i civilizacijski neprihvatljivih pojava. Fašizam nije izumro sa završetkom Drugog svetskog rata, naprotiv, modifikovan, stilizovan, nekad suptilno nekad brutalno pokazuje svoja nova i stara lica. Ovo je vreme propagande i kiča. Vreme Leni Rifenštal i Trijumfa volje-glorifikacije Vodje i nacije, terora šou programa. Vreme straha. Vreme u kojem knjige ne gore kao u Nemačkoj tridesetih godina kada su na lomače bacana dela Hajnea, Rilkea, Frojda, Kafke, Marksa, Hemingveja, Remarka... Ali danas u plamenu propagande ponovo strada kritička misao, gori ljudska duša. Medijska manipulacija je strašna i ne samo medijska. Politička pre svega. Gadno vreme, gadnih ljudi i zavodljivog Zla.

Tanja Mandić Rigonat

iz intervjua Borki Trebješanin za list Politika

Valerija Šulcova / Valeria Schulczová
Roman Olekšak / Roman Olekšák

Lení

Triptih Rifenštal

Režija, dramaturgija i izbor muzike:
TATJANA MANDIĆ RIGONAT

Prevod drame na srpski: Elio Rigonat
Srađivanje srpskog prevoda sa slovačkim originalom,
korektura i lektura: Stefana Paunović Rodić
Scenografija: Tatjana Mandić Rigonat i Branko Cvijić
Scenski pokret: Anđelija Todorović
Kostimografkinje: Nataša Šarić i Lidija Jovanović
Dizajn tona: Zoran Jerković
Filmski / video materijal: Nikola Ljuca
Montaža filmskog / video materijala:
Nataša Damjanović
Organizacija: Bisenija Mrdaković

Dizajn: Aleksandar Bačić
Fotografija: Tamara Antonović

Izvršna produkcija: Jovana Janjić
Saradnica na projektu: Vesna Bogunović

Suflerka: Jelena Halupa

Autorska prava: Aura-Pont s.r.o

PRVI DEO:

Drama **LENI**, Valerija Šulcova i Roman Olekšák

Igraju:

Leni Rifenštal: **Vladica Milosavljević**

Džoni Karson: **Goran Jevtić**

Berta: **Branka Petrić**

Horst Ketner: **Nenad Heraković**

Reditelj: **Milutin Milošević**

DRUGI DEO:

FASCINANTNI FAŠIZAM, Suzan Sontag

Adaptacija eseja: Tatjana Mandić Rigonat

Igra: **Katarina Marković**

TREĆI DEO:

Film

Sagovornici u filmu: Lazar Stojanović, Srđan

Dragojević i Mila Turajlić

TATJANA MANDIĆ RIGONAT

Rediteljka, stalna članica ansambla Drama, Narodnog pozorišta u Beogradu.

POZORIŠNE REŽIJE:

- „Lovely Rita” T. Braš – SKC
- „Gospođica Julija” A. Strindberg – Atelje 212
- „Urnebesna tragedija” D. Kovačevića – Narodno pozorište „Sterija” Vršac
- „Lolita” V. Nabokov – Bitef teatar
- „Ljubavi Džordža Vašingtona” M. Gavran – Atelje 212
- „Bergmanova sonata” I. Bergman – Narodno pozorište u Beogradu
- „Talula” J. Strajn – BELEF
- „Čovek slučajnosti” J. Reza – Narodno pozorište u Beogradu
- „Sabrane priče” D. Margulis – Atelje 212
- „Uho, grlo, nož” V. Rudan – Atelje 212
- „Mrtve duše” O. Bogajeva – Narodno pozorište u Somboru
- „Terasa” J. Hristića – Jugoslovensko dramsko pozorište
- „Ledeni svitac” V. Radomana – Madlenianum
- „Kiseonik” I. Viripajeva – Belef / Jugoslovensko dramsko pozorište
- „Sudija” V. Moberga – Narodno pozorište u Beogradu
- „Ljubavno pismo” F. Arabala – BITEF festival / Servantes
- „Hitler i Hitler” K. Kostjenka – Atelje 212
- „Seksualne neuroze naših roditelja” L. Berfusa – Narodno pozorište u Beogradu

- „Svici” T. Štivičić - Atelje 212
- „Sudija” V. Moberg – Narodno pozorište u Beogradu
- „Čekaj me na nebu ljubavi moja” – F. Arabala - Madlenianum
- „Dabogda te majka rodila” – V. Rudan – HKD Rijeka
- „Zli dusi” – F.M. Dostojevski – Narodno pozorište u Beogradu
- „Gospođa ministarka” – B. Nušić - Pozorište „Boško Buha”, Večernja scena
- „Naši sinovi” – V.J. Marambo – Narodno pozorište u Beogradu

DRAMATIZACIJE:

- „Lolita”, roman (zajedno sa Biljanom Maksić)
- „Đavo je bio vruć”, priče Čarlsa Bukovskog
- „Mrtve duše”, roman N. V. Gogolja (režija Dejan Mijač)
- „Zli dusi”, roman F.M. Dostojevskog
- „Dabogda te majka rodila”, roman V. Rudan

Režirala je radio-drame po sopstvenim tekstovima i dramtizacijama.
Autor je zbirke pesama „Misterija srećnog kontrabasa” i „Iz života ptica”.

U Bitef teatru radim predstavu Leni, u podnaslovu Triptih Rifenštal. Prvi deo predstave je drama koju su napisali slovački umetnici Valerija Šulcova i Roman Olekšak. Rediteljka je gošća u šou programu Džonija Karsona, tv američke zvezde 1974. U njegovoj emisiji promovio je knjigu Poslednji Nubi, a on je propituje o njenoj prošlosti koja je neodvojiva od priče o nacizmu i Hitleru, o njenoj krivici i odgovornosti. Dakle oči u oči se susreću dve moći. Leni Rifenštal, čiji su filmovi koje je snimala u vreme Trećeg rajha imali veliku moć, i šoumen koji ima televizijsku moć, gleda ga 15 miliona gledalaca i koji kaže da ne služi ni jednoj ideologiji već da samo pravi šou. Drugi deo predstave nastaje po eseju Fascinantni fašizam, Suzan Sontag, a treći je film u kojem su akteri savremeni filmski reditelji. Dakle ne režiram biografsku priču Leni Rifenštal, već predstavu koja otvara pitanja odnosa umetnika i vlasti, pitanje odgovornosti umetnika-postoji li i u čemu je ona ako postoji, odgovornosti i manipulativnosti medija u oblikovanju stavova gledalaca. To je multimedijalni esej.

Leni Rifenštal je paradigma lepote i zla. Za neke je ona sveštenica lepote, vrhunski reditelj antologijskih filmova Trijumf volje i Olimpija, izuzetan fotograf, za druge je ogavni propagator koji je glorifikovao zlo -

nacizam i Hitlera. Ona je ekstremna tačka u kojoj se sudaraju pitanja estetske i etičke prirode. Posle drugog svetskog rata ona je denacifikovana. Celog života se branila da je nju interesovala samo lepota i harmonija, da ništa nije znala o koncentracionim logorima, da nije razlikovala šta je levica a šta desnica, da je samo snimala filmove, da nije bitno za koga ih je snimala, ko ih je finansirao već da je isključivo bitan njen profesionalizam, talenat, kvalitet njenog rada, filmske inovacije, u suštini formalna lepota. Kad čitate njenu autobiografsku knjigu, ostajete zapanjeni veštinom kreativnog igranja sa istorijskim činjenicama i biografskim. Čitajući je imala sam utisak da ju je pisala uspavana lepotica pošto se probudila iz sna čije je bitne delove zaboravila. Najbitniji zaboravljeni deo sna je onaj koji se tiče jednostavnog pitanja: Kako je moguće da nisi videla sve šta se oko tebe dešavalo godinama? Da li su umetnici tako zaneseni Muzama da dobro i zlo preispituju samo u svojim izmaštanim svetovima a da ga ne vide u svetu oko sebe, tu iza ćoška vlastite stvaralačke narcisoidnosti i ambicije. Ja ne verujem u tu takvu zanesenost.

Mi živimo u vremenu kreativnog brisanja i pisanja istorije. Istorijski sudovi o događajima vezanim za drugi svetski rat davno su dati, ali politika ima potrebu

TATJANA MANDIĆ RIGONAT

Režisérka, stála členka súboru Činohra, Národného divadla v Belehrade

DIVADELNÉ RÉŽIE:

- Lovely Rita, T. Brasch – SKC (Študentské kultúrne centrum)
- Gospođica Julija, A. Strindberg – Atelje 212 (Ateliér 212)
- Urnebesna tragedija, D. Kovačević – Narodno pozorište „Sterija“ – Vršac (Národné divadlo „Sterija“)
- Lolita, V. Nabokov – BITEF teatar
- Ljubavi Džordža Vašingtona, M. Gavran – Atelje 212 (Ateliér 212)
- Bergmanova sonata, I. Bergman – Narodno pozorište u Beogradu (Národné divadlo v Belehrade)
- Talula, J. Strain – BELEF (Belehradský letný festival)
- Čovek slučajnosti, J. Reza – Narodno pozorište u Beogradu (Národné divadlo v Belehrade)
- Sabrane priče, D. Margulies – Atelje 212 (Ateliér 212)
- Uho, grlo, nož, V. Rudanová – Atelje 212 (Ateliér 212)
- Mrtve duše, O. Bogaev – Narodno pozorište u Somboru (Národné divadlo v Sombore)
- Terasa, J. Hristić – Jugoslovensko dramsko pozorište (Juhoslovanské činoherné divadlo)
- Ledeni svitac, V. Radoman – Madlenianum (Madlenianum)
- Kiseonik, I. Viripaev – BELEF / Jugoslovensko dramsko pozorište (Belehradský letný festival / Juhoslovanské činoherné divadlo)
- Sudija, V. Moberg – Narodno pozorište u Beogradu (Národné divadlo v Belehrade)
- Ljubavno pismo, F. Arrabal – BITEF festival / Servantes (Belehradský divadelný festival / Cervantes)
- Hitler i Hitler, K. Kostenko – Atelje 212 (Ateliér 212)

- Seksualne neuroze naših roditelja, L. Bärfuss – Narodno pozorište u Beogradu (Národné divadlo v Belehrade)
- Svici, T. Štivičić - Atelje 212 (Ateliér 212)
- Sudija, V. Moberg – Narodno pozorište u Beogradu (Národné divadlo v Belehrade)
- Čekaj me na nebu ljubavi moja, F. Araball – Madlenianum (Madlenianum)
- Dabogda te majka rodila, V. Rudan – HKD Rijeka (Chorvátsky kultúrny dom Rijeka)
- Zli dusi, F.M. Dostojevskij – Narodno pozorište u Beogradu (Národné divadlo v Belehrade)
- Gospođa ministarka, B. Nušić - Pozorište „Boško Buha“, Večernja scena (Divadlo Boška Buha, Večerná scéna)
- Naši sinovi, V. J. Marambo – Narodno pozorište u Beogradu (Národné divadlo v Belehrade)

DRAMATIZÁCIE:

- Lolita, román (v spolupráci s Biljanou Maksić)
- Đavo je bio vruć, poviedky Charlesa Bukowského
- Mrtve duše, román N. V. Gogoľa (réžia Dejan Mijač)
- Zli dusi, román F.M. Dostojevského
- Dabogda te majka rodila, román V. Rudanovej

Režirovala rozhlasové hry podľa vlastných textov a dramatisácií.

Je autorkou básnických zbierok Misterija srećnog kontrabasa (Mystérium šťastného kontrabasu) a Iz života ptica (Zo života vtákov).

Sećanja

Najsnažniji utisak na mene je ostavila Plava svetlost, pre svega zato što je neobično da jedna mlada žena sprovede svoju volju uprkos otporima i ukusu filmske industrije.

Hitler

Poštovani gospodine Hitler,
Nedavno sam prvi put u životu bila na jednom političkom skupu. Držali ste govor u Sportskoj dvorani. Moram priznati da ste i Vi i entuzijazam prisutne publike ostavili snažan utisak na mene. Želela bih da Vas lično upoznam. Nažalost, za nekoliko dana ću morati da napustim Nemačku na nekoliko meseci. Snimam film na Grenlandu. Zato teško da će biti moguće da se sretnemo pre mog dolaska. Takođe, ne znam da li će ovo pismo ikada dospeti u Vaše ruke. Obradovala bih se odgovoru.

Mnogo Vas pozdravlja Vaša Leni Riefensthal

Posle premijere Plave svetlosti počela sam sa svojim filmom da putujem po Nemačkoj uzduž i popreko. Ostvarila sam neku vezu sa narodom. Tada sam prvi put čula ime Adolf Hitler. Gde god bih došla, svuda se raspravljalo o njemu. Mnogi su u njemu videli spasioca Nemačke, dok su mu se drugi rugali. Ja nisam imala nikakvo mišljenje. Bila sam politička neznalica, nisam čak imala predstavu šta znače pojmovi poput levo i desno. Zнала sam samo da smo imali preko šest miliona nezaposlenih...

Želela sam da steknem lični utisak o njemu. Sa svoje filmske turneje vratila sam se u Berlin. Svuda su bili izlepljeni plakati sa najavom Hitlerovog govora u Berlinskoj sportskoj dvorani, februar 1932. Obećavao je kraj nezaposlenosti i bedi. Kad je rekao da je opšte dobro iznad ličnog dobra, to me je duboko pogodilo. Živela sam potpuno egoistično, razmišljajući vrlo malo o drugim ljudima.

Leni Riefensthal

**VALERIJAŠULCOVA /
VALERIA SCHULCZOVÁ**

31. januar 1975, Bratislava, Republika Slovačka

Obrazovanje:

Akademija muzičkih i dramskih umetnosti, Bratislava – odsek za teatar, režiju i dramaturgiju (master diploma, 1999. godine, doktor umetnosti, 2009. godina)

Radno iskustvo:

Radila je u pozorištima u Češkoj i Slovačkoj kao rediteljka. U Gradskom pozorištu P.O. Hviezdoslava u Bratislavi režirala je: (N.A. Ostrovsky: Enough Stupidity in Every Wise Man, 2014; Schulczová – Olekšák: Doctor Macbeth, 2014), u Nacionalnom teatru Slovačke potpisuje režije: (Schulczova - Olekšák: Leni, 2013); u Zapadnočeškom pozorištu: (Y. Reza: God of Carnage, 2011, W. Mastrosimone: Extremities, 2009), U Teatru za ograde u Pragu: (Volánková – Schulczová: Barbies, 2005), (B. Elton: Popcorn, 2004), (W. Gombrowicz: Yvonne, Princess of Burgunda, 2004). U periodu od 2002. do 2004. u Rokoko teatru u Pragu bila je dramaturg na desetak produkcija. Od 2000. do 2005. godine je radila kao dramaturg u pozorištu Ha Divadla v Brně.

ROMAN OLEKŠÁK**Vzdelanie:**

1999 – 2004 Vysoká škola múzických umení (The Academy of Music and Dramatic Arts (AMDA)), Bratislava, Katedra divadelnej réžie a dramaturgie (magisterské štúdium).

2004 – Vysoká škola múzických umení (VŠMU), Bratislava (doktorandské štúdium).

Pracovná skúsenosť:

Venuje sa divadlu, literatúre a prekladu. Pracoval ako režisér v rozličných slovenských divadlách, napísal veľký počet literárnych textov: TMA (1998), Nepokoj (1999), Odp: bez subjektu (Re: no subject) (2001), rozhlasovú hru Chůťky (2001), román Primetime (2006) a preložil veľa divadelných hier (Marius von Mayenburg, Thomas Bernhard, Witold Gombrowicz, Peter Turrini atď.). Zúčastnil sa dramatickej dielne pre mladých spisovateľov na Bonnskom Bienále v Nemecku. V roku 2008 bol prednášajúcim v rámci Projektu Novej dramaturgie, ktorý začal Divadelný ústav v Bratislave (Bratislava Theatre Institute). Pracuje aj ako TV dramaturg.

**ROMAN OLEKŠAK /
ROMAN OLEKŠÁK**

1978, Poprad, Slovačka Republika

Obrazovanje:

1999—2004, Akademija muzičkih i dramskih umetnosti (The Academy of Music and Dramatic Arts), Bratislava, Katedra za pozorišnu režiju i dramaturgiju (magistarske studije).

2004 — Akademija muzičkih i dramskih umetnosti (Amda), Bratislava (doktorske studije).

Bavi se pozorištem, književnošću i prevodjenjem. Radio je kao reditelj za različita slovačka pozorišta. Napisao je veliki broj književnih tekstova, neki od njih su „Tama” (1998), „Anksioznost”, (1999), „Odg: bez subjekta” (2001) itd. Napisao je radio dramu „Tuga” (2001), te roman Primetime (2006). Preveo je veliki broj pozorišnih predstava (Marijus fon Majenburg, Tomas Bernard, Vitold Gombrović, Peter Turiniitd). Učestvovao je u dramskoj radionici za mlade pisce na Bonskom bijenalu 2002. godine u Nemačkoj. Tokom 2008. godine bio je predavač u okviru Projekta novog pisanja, koju je pokrenuo Teatarski institut Bratislave. Radi i kao TV dramaturg.

VALERIA SCHULCZOVÁ

Vzdelanie:

Vysoká škola múzických umení, Bratislava – Katedra divadelnej réžie a dramaturgie (magisterský diplom získala v roku 1999, a ArtD. v roku 2009)

Pracovná skúsenosť:

Pracovala v divadlách v Česku a na Slovensku ako režisérka

- Mestské divadlo P.O. Hviezdoslava v Bratislave (N.A. Ostrovsky: Enough Stupidity in Every Wise Man, 2014; Schulczová – Olekšák: Doctor Macbeth, 2014)
- Divadlo Na zábradlí
- Slovenské národné divadlo (Schulczova - Olekšák: Leni, 2013)
- Západočeské divadlo Cheb, Česká republika (Y. Reza: God of Carnage. 2011; W. Mastrosimone: Extremities, 2009)
- Divadlo Na Zábradlí v Prahe (Volánková – Schulczová: Barbies, 2005)

- Divadlo Petra Bezruča, Ostrava (B. Elton: Pukance, 2004)
- Ha Divadlo v Brne (W. Gombrowicz: Ivona, princezná burgundská, 2004)

Od roku 2002 do roku 2004 v divadle Rokoko v Prahe bola dramaturgičkou desiatok produkcií. Od roku 2000 do roku 2005 bola vedúcou a pracovala ako dramaturgička v Ha Divadle v Brne.

Od roku 2004 pracuje v komerčných televíziách v Česku a na Slovensku. Pracuje ako kreatívna producentka, story editorka a scenáristka.

Napísala dve hry spolu s Romanom Olekšákom: Leni (pre Slovenské národné divadlo, Divadlo V Řeznické v Prahe, Česká republika, 2014) a Doctor Macbeth (pre Mestské divadlo P.O. Hviezdoslava v Bratislave). Obe hry aj režirovala.

